

Asia: VN/21836/2021

Lausuntopyyntö luonnoksesta kansalliseksi luonnon monimuotoisuusstrategiaksi 2035

Lausuntopyyntö

2. Strategian lähtökohdat

Strategian lähtökohdissa oli hyvä, että oli pohdittu edellisen strategian toimeenpanon epäonnistumiseen johtavia syitä ja keinoja välttää samanlainen uuden strategian kanssa. Strategian lähtökohdissa onkin mainittu tutkijayhteisön ehdottama koko yhteiskuntaa läpäisevä ekologinen siirtymä. Strategian lähtökohdissa on hyvin avattu myös tarvittavaa kestävyysmurrosta ja korostettu erityisesti eri hallinnonalojen välistä yhteistyötä. Ilmastomuutoksen ja luontokadon yhteenkietoutuneisuuden mainitseminen on myös todella hyvä asia, mutta sitä tulisi avata vielä tarkemmin. Ilmastomuutos nimittäin heikentää myös luontokatoa ja osa ilmastotoimista on myös luontokatoa aiheuttavia, minkä takia kaikissa ilmastotoimissakin pitäisi tarkastella myös elinkaarivaikutukset luontoon.

3.1 ja 3.2 Päätaavoite ja tarkemmat tavoitteet

3.1 .Strategian päätaavoite on tutkijoiden suositusten mukainen eli riittävä.

3.2. Strategian tarkemmat tavoitteet ovat suurimmaksi osaksi kuitenkin aivan liian epämääräisiä, jotta niillä olisi mitään todellista ohjausvaikutusta. Erityisesti paineiden vähentämisen ja juurisyihin vaikuttamisen tavoitteet ovat täysin riittämättömät. Tavoitteisiin pitäisi lisätä selkeät määrälliset tavoitteet ainakin hakkuutasoista, luonnonvarojen käytöstä, ekologisesta jalanjäljestä, yritysvastuusta sekä maatalouteen liittyviä tavoitteita. Näitä on kommentoitu tarkemmin kohdassa 3.5.

3.3 Luonnon tilan tavoitteet

T3.5.3 Strategiassa on nostettu tavoitteeksi laiduntamisen lisääntyminen, joka ei suoraan luonnonmonimuotoisuutta paranna. Laiduntamisen lisääminen pitäisi kytkeä luontokadon torjumiseen eli vain kestäväan laiduntamiseen. Osa laiduntamiseen muutetusta nurmipelloista sijaitsee turvemilla, jotka päästävät enemmän hiiltä kuin sitovat turveaineksen hajotessa (LuKe,

n.d). WWF (2020) arvioi, että luonnonlaidunnus hyödyttää luonnon monimuotoisuutta vain, kun laidunnus tapahtuu perinneympäristöissä, jotka vaativat aktiivista hoitoa.

3.4 Suojelu ja ennallistaminen

T7. Taatakseen luonnontilan paranemisen Suomen tulee lisätä tiukasti suojeltujen alueiden määrää, tuoda vanhat ja luonnontilaiset metsät tiukan suojelun piiriin jo ennen vuotta 2030 ja asettaa tieteeseen perustuvat suojelutavoitteet kaikille luonnontilaisille ekosysteemeille. Suomen Luontopaneeli (2021) myös ehdottaa, että paras luonnonsuojelullinen hyöty saavutetaan suojelemalla tiukasti vähintään 10% metsäpinta-alasta tasaisesti kaikissa Suomen maakunnissa.

T8 YK:n biodiversiteettisopimuksen osapuolikokouksessa COP15:ssä päätettiin nostaa ennallistamisprosenttia 30%. On tärkeää, että Suomi tekee oman osuutensa kansainvälisen tavoitteen saavuttamiseksi. Siksi ekosysteemien tilaa tulisi parantaa 30 prosentilla heikentyneistä alueista. Vähintään 30% heikentyneestä luonnosta on ennallistettava.

3.5 Paineiden vähentäminen ja juurisyihin vaikuttaminen

Paineiden vähentämisen ja juurisyihin vaikuttamisosiossa pitäisi tuoda selkeämmin nykyisen luontokadon juurisyöt kuten metsäteollisuus, maatalous ja rakentaminen sekä niiden määrälliset vaikutukset luontokatoon. Pelkästään kiertotalouteen hirttäytyminen on hyvin riskialtista, koska on osoitettu, että tarvitaan erityisesti absoluuttista kulutuksen vähentämistä. Tätä on käsitelty SYKEN vuoden 2019 Envimat tutkimuksessa (SYKERap 15/2019), jossa laskettiin Suomen luonnonvarojen käytöksi noin 52 tonnia henkeä kohden. Kestäväksi tasoksi on arvioitu 8 tonnia (lähde: <https://aaltodoc.aalto.fi/handle/123456789/31300>). Puunkäytön vähentämiselle pitäisi myös asettaa selkeät tavoitteet. Puunkäytön vähentämisessä keskeistä olisi metsäteollisuuden uudistaminen niin, että tuotanto siirtyisi enemmän kohti pitkäaikaisia puutuotteita. Samoin energiatuotannossa tulisi siirtyä polttamattomiin tekniikoihin ja vähentää sitä kautta bioenergian käyttöä. Yritys- ja energiatuet pitäisi uudistaa niin, että ne tukevat edellä mainittua siirtymää.

Maatalouden uudistamiseksi tulisi tukipolitiikkaa muuttaa suosimaan luomuviljelyä sekä kestävää kasviperäistä maataloutta. Karjatalouden vähentäminen pitäisi myös olla keskeinen tavoite ja siihen tulee vaikuttaa maataloustukia muuttamalla sekä kulutuspuolella kasviperäisten ruoka-aineiden hintaa alentamalla ja korottamalla lihatuotteiden hintoja verotuksen keinoilla.

Rakentamisen osalta kuntia tulisi velvoittaa paremmin huomioimaan kavoituksessa luonnon monimuotoisuuden säilyttäminen, koska nykyisellään lainsäädäntö ei anna tarpeeksi suojaa luonnonmonimuotoisuutta heikentävältä rakentamiselta. Kaavoituksessa pitäisi aina tehdä ilmastonmuutoksen ja luonnon monimuotoisuuden vaikutusarviointi elinkaarimallilla. Metsäalueille

rakentaminen tulisi olla aina viimeinen vaihtoehto ja silloinkin pitäisi rakennuttaja velvoittaa kompensoimaan rakentamisesta aiheutuva luontokato.

3.6 Saamelaiset ja luonnon monimuotoisuus

Saamelaisten maankäyttö- ja kulttuurisia oikeuksia tulee kunnioittaa ja päätöksenteon pitää pohjautua saamelaisten vapaaseen, tietoon perustuvaan ennakkosuostumukseen. Suomen tulee ratifioida ILO 169 ja suojella sen vaatimusten mukaisesti saamenmaan ympäristöä yhteistyössä saamelaisten kanssa. Lisäksi mikäli Saamelaiskäräjät virallisesti hyväksyy hallituksen esityksen saamelaiskäräjälain muutoksista, myös eduskunnan tulee hyväksyä kyseiset lakimuutokset.

3.7 Suomi maailmalla

Suomen tulisi huomioida myös tuonnin vaikutukset luontokatoon muissa maissa. Ulkoistettuun luontokatoon Suomi voisi vaikuttaa muun muassa tiukalla yritys vastuullailla, jossa Suomessa toimivat yritykset veloitettaisiin huomioimaan ilmasto- luontovaikutukset koko tuotantoketjussa. Suomen tulee myös tukea kehittyviä maita luonnon monimuotoisuuden parantamisessa kehitysyhteistyön avulla. Kehitysyhteistyömäärärahoja tulisi lisätä ja niitä tulisi kohdistaa toimiin, joilla tuetaan parhaiten sosiaalista ja ekologista siirtymää. Lisäksi kauppapolitiikalla Suomi voi vaikuttaa myös muiden maiden luontokatoon. Suomen tulisikin ajaa EU:ssa kestävää kauppapolitiikkaa, jossa samanaikaisesti tuetaan kehittyviä maita kestävyysmurroksessa sekä asetetaan tiukat rajoitteet tuontituotteiden ilmasto- ja luontovaikutuksille.

Muita huomioita luonnoksesta

-

Kuusiola Timo
Creatura Think & Do Tank ry